

www.nrs.rs

ЊИВА

Ратарски недељни лист.

Број 24.

13. јуна (31. маја) 1915.

XVIII. год.

Претплата је: 3 круне на целу годину.

Издаје сваке недеље.

Уредништво и наклада «Њиве» је:

Budapest, Egyetem-utca 4.

Издаје и на мађарском, словачком, рушњачком, румунском и немачком језику.

Немоћници — инвалиди.

Наше доба је историјско. Овај светски рат износи на видик свачије врлине: јунаштво, пожртвовност, слогу, вредноћу и штедљивост. Али ове наше непрекидне победе, наше несебично домољубље, иште од нас, на жалост, и тешких жртава. Хиљадама њих дају животе своје за отаџбину; хиљадама њих плаћају озледама свога тела славу што су, вршећи своју дужност, постанули јунаци.

Ну оно поштовање и уважавање што одајемо у рату изгинулим и рањеним јунацима није довољно. И почаст и захвалност обвезује како државу тако и друштво. Ова обвеза није испуњена тиме, што ћемо делити милостиње или зар и напојнице онима, који су за нас ризиковали животе своје. Треба да се сложимо

свиколици па да се довољно збринемо и за оне, који су са борбе постанули немоћни па и богаљеви. То иште наше поштење, то иште дужност од свију нас: да сачувамо немоћнике, инвалиде, од нужде и од оскудице.

Хвала милост Богу што можемо рећи да се за ову племениту дужност брину и наши законодавни сабор и власти па и друштво са једнако равним, својским саучешћем и заузимањем. Опажа се, да се са свих страна људи крећу и брину о томе, како би се невољницима, инвалидима, што боље помогло.

Министар-председник изјавио је у сабору да ће се скорим повисити потпора немоћнима. Закон који се односи на ову потпору изменуће се одмах по завршетку рата а и међутим ће се влада постарати: да немоћ-

ници, инвалиди, осим своје законите мировине добију још и одвојену припомоћ.

Врло је важно да она државна потпора, која је осигурана члановима породице, сарамерно допуни издржавање инвалида. У том погледу наређује закон: чим инвалиди буду из војске отпуштени, да њихове породице губе одмах за тиме државну потпору. По овоме правилу могло би се догодити то: да инвалиди заједно са својим породицама губе баш онда државну потпору, кад би им она била најпотребнија. Са оваком незгодом није се могло чекати дотле докле не престане рат; ваљало је нешто наредити, ма и привремено. Зато је влада опуномоћила надлежне власти, да у оним случајевима, у којима су породице инвалида баш спале на државну потпору, издају им ту потпору привремено све дотле, докле законодавни сабор ту ствар поново не уреди.

Састарало се и о томе: да се путем једног земаљскога одбора устроје у целој земљи задруге које ће се бринути за инвалиде. Ове задруге бринуће се да се нађе зараде оним немоћницима који су само делимице немоћни, а онима који су баш посве немоћни да се нађе места где да се сместе и да их тамо брижљиво надгледају.

Задруге се не ће старати да се инвалиди потрпају у неке нарочите заводе, касарпе ли, него да се они, као што се смештају сирочад, сместе у поједине породице или на посебна места налик на породице. Да се ово

постигне, бринуће се не само власти него за ово треба да се бринемо свако и сви, којима је на срцу неудаћа па и несрећа наших немоћника. И дотле, док се не би ове поменуће задруге у земљи нашој устројиле, брине се за смештање инвалида «Звање за потпору и смештање инвалида» коме је председник гроф Алберт Апоњи. (Поштанска адреса је звању овоме: Rokkantakat Gyamolító és Elhelyező Hivatal, Budapest, VI., Andrassy-út 8. sz.)

При бризи о инвалидима врло је важно питање: накнадно лечење инвалида. У многим случајевима, када поједине немоћнике, пошто је лечење њихових рана довршено, из војске отпусте, није могуће њихову немоћ свести на најмању меру ако се још и накнадно не лече. Нужно је дакле да се ти немоћници са стручним поступањем приведу у таково стање, да могу себи потпуно зарађивати кору хлеба. Зато је тим инвалидима који су изгубили по неки уд тела свога (руку, ногу) или су постанули кљастии и узети, нужно да се извезбају у ма којем земљорадничком или занатлијском раду са кога би могли после живети. За ове немоћнике, за њих 5—6000, уређени су у Будапешти, у Пожоњу и Коложвару нарочити заводи, који су већ отпочели наставу инвалида.

Сазнало се, да је много таквих инвалида, који су само мало узети, те би се лечењем у заводима који исправљају поремећена тела или у купкама толико опоравили, да би били за рад способни. Дакле по томе су-

тећи не ће у нас бити баш толико богаљева, колико се у први мах јављало. Настојавањем да се инвалиди и после излечених рана још и накнадно лече те да се у подобним им радовима извежбају — вратиће многим породицама њихове ранитеље. Инвалидима, којима ће ваљати да иду у ма која купатила у нашој држави, даје министар трговине јефтинији подвоз на државним жељезницама.

Из свега овога што овде изложимо може се свако уверити: да је и држава и друштво узело с искреним, оданим поштовањем и љубави да се побрине за наше немоћнике — и то онако, као што је то њих достојно; јер су то наши инвалиди и заслужили, да не помишљају с болом у души на тај час, када су се за све нас, за отаџбину, вољно жртвовали.

Т. Ј.

Два рода на истој земљи.

(Које биљке можемо још и маја месеца посејати.)

Недавно је Калман Керпели управитељ пољопривредне академије у Државном Мађарском Пољопривредном Удружењу држао занимљиво предавање о предмету: на који начин нам је могуће два рода са истога земљишта постићи. По томе је циљ, да после биљака, које долазе крајем маја односно почетком јуна под косу, таку биљку посејемо, која до јесење сетве сазрева. Будући да имадемо таквих биљака, које за 70—74 дана сазревају то их можемо посејати у

стрњику и после њих још увек можемо за времена јесење усева посејати. Производња тих биљака са кратким временом развитка је и зато ове године од највеће важности, јер и ако су газде све учинили, да марта-априла сваку стопу земље засеју, ипак је због недовољне радене снаге још на много места остало незасејаног земљишта, које ако не пође за руком да га још и накнадно са кукурузом засејемо, онда још увек можемо посејати биљке са кратким временом развитка.

За ту циљ препоручујемо пре свега проју и обичну хељду. Проја сазрева за 80—100 дана, а обична хељда за 70—74 дана. До краја јуна ваља нам посејати проју за семе, а до половине јула хељду. Дочим дакле проју већином после раних биљака за пићу сејемо као што су граорица, јесењи грашак са ражи помешан, детелина итд., — хељду ћемо и после стрмних усева (пшенице, ражи, јечма и зоби) моћи посејати. Наравно нам ваља стрњику после косидбе одмах прерорати, подрљати и после кише одмах хељду посејати.

Проја захтева земљу, која се налази у доброј снази иначе не даје довољни принос, дочим хељда и у слабијој земљи успева. Ако са истога земљишта хоћемо два рода да скинемо, онда две биљке одузимају земљи хранљиве материје у истој години те нам се ваља бринути да дотично земљиште довољно ђубрета добије. Ако немамо довољног стајског ђубрета, онда треба да дамо суперфосфата тим пре, јер то вештачко

дубре даје хране и усеву, који на ту земљу долази идуће године.

Чим смо земљу обрадили, обично ју одмах и засејавамо. Те послове треба брзо једно да другим да изведемо, што је врло важно особито код стрмних усева и хељде. После ко-

твом онда ваља почети, када слама почиње да жути. Покошену проју нам ваља на мале гомиле снети и за тим са поњавом постављеним колима увести. Посејамо ли ту биљку маја месеца, можемо рачунати на принос од 8—16 центи, дочим ако ју тек јуна

Будапешта: Оправљање Ланчаног Моста.

сидбе дакле одмах плуг и дрљача, затим ваљак и сејалица. При сетви у лето морамо ваљак употребљавати, јер тиме осигуравамо клијање маленог семена у сувоме времену. Ако са сејачицом сејемо овда рачунамо 15—20 килограма проје по катастралноме јутру, сејемо ли руком онда ћемо 2—3 пута више семена требати. Жетву ваља врло опрезно извршавати, јер зрна лако испадају. Са же-

посејамо жетва ће износити само 4—10 метерских центи.

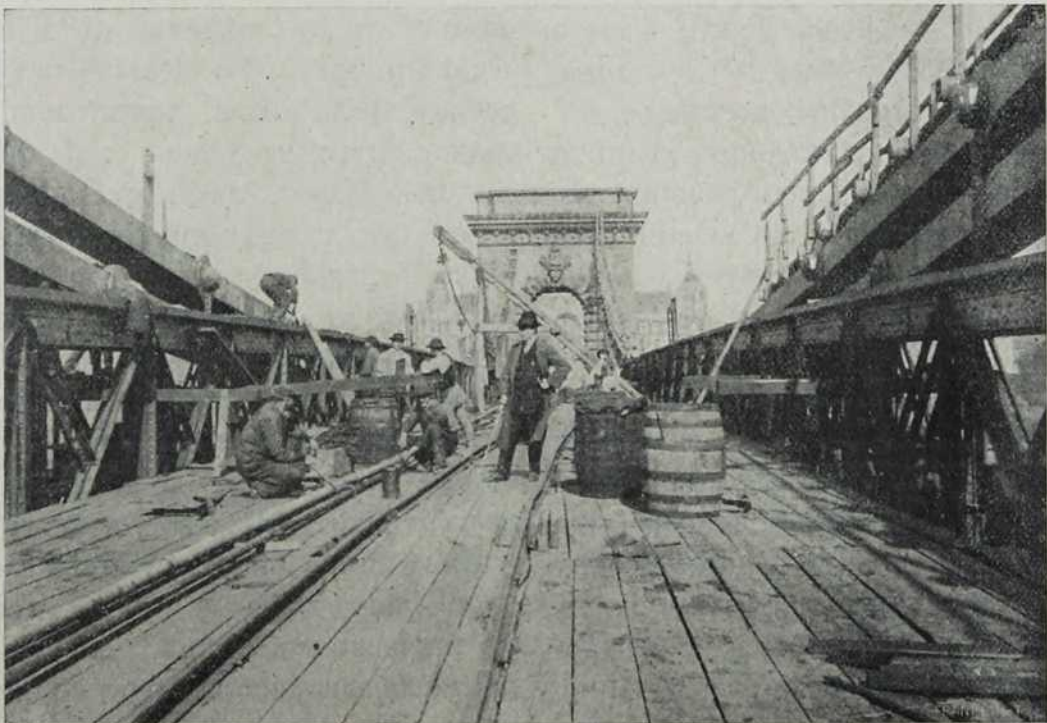
Од хељде нам ваља по катастралном јутру посејати 40—50 килограма и ту у песковитој земљи 3—4 и у тежој земљи 1—2 центиметара дубоко. И хељда не једнако зре те због тога са жетвом треба почети када је већина зрна сазрела, у сувоме времену или рано у јутру или доцне у вече. Покошену остављамо ју у ре-

довима неколико дана, затим ју све-
 жемо у снопове. И тај посао извр-
 шавамо или рано у јутру или доцне
 у вече. Маја месеца посејана хељда
 даје принос од 40—14 центи, дочим
 јуна посејано само 6—10 центи.

Са тим биљкама, које за хлебац
 добро брашно дају и које су и иначе

Како да доскочимо недосташици меса?

У току данашњег светеког рата
 пала је већ реч о свачему. Чули смо
 већ сваковрсних савета и видели од
 њих врло велике користи. У овај мах
 смо ради да рекнемо коју о томе,

Будапешта: Средом рада на Ланчаном Мосту.

од вредности могуће нам је дакле
 посејати сва она земљишта, која
 нисмо били у стању до половине
 маја са другим биљкама засејати а
 тако исто и оне земље, на којима
 смо маја—јуна граорицу и друге
 биљке за пићу покосили, шта више
 можемо их посејати и у стрњику
 рано покосених стрмих усева нарочито онда, ако је идући усев јари,
 а не озими.

како би се могло доскочити тешко-
 ћама у погледу данашње потрошње
 меса.

Добро знамо, да је велик део за-
 лихе у говедама у Угарској потре-
 бан на то, да се исхране наши вој-
 ници. Те тако на грађанско станов-
 ништво потпада сад куд и камо мање,
 него у редовним приликама. Живина
 и свињи данас се продају по дво-
 струку и троструку цену, па још и

скупље. Ни њима се дакле не може подмирити свакодневна потреба, што се тиче меса.

Но има начина, да се накнаде све ове недосташице. Ваља запаћивати кунџе (домаће зечеве). У данашње ратно време двоструку важност има запаћивање кунџа. Прво, што наклађује недосташицу у месу, друго, што је сваки домаћин може запатити кунџе, јер га једва нешто стаје а уз мало труда је асна отуд толика, да превазилази свако очекивање.

Кунџе није потребно хранити зрновитом пићом. Доста је њима целог лета и зелена пића. Осим тога се кунџи веома расплођују. Ко почне са три женке и једним мужаком, може за годину дана запатити четрдесет до педесет кунџа.

Кад ко хоће да се лати да запати кунџе, у првом реду ваља да набави три женке и једног мужака. Онда треба да их почне спаривати. Женку ваља с мужаком затворити у заједнички кавез. Од прилике после тридесет дана женка окоти младе. Први пут окоти мало, свега три до четири младета, после их окоти и више.

Исхрањивање кунџа не задаје домаћину велике бриге. Од пролећа па све до позне јесени може их хранити зеленом пићом. Нарочито воле кунџи зелену детелину, чаламаду зелену грахорицу, даље шећерну репу и репу за пићу. Некоји домаћини држе кунџе у коњушницама. Ти се кунџи обично хране отпацима од марвене пиће. Но много је боље кунџе држати у затвореним кавезима, јер их у коњушницама, кад су сло-

бодни, лако прегазе коњи. Кунџа може човек гојити на сланину, као и свинче. Затвори га у мален кавез, да се не може кретати, па га храни зрновитом пићом, даје му зоби или мекиња. И од млека се здраво угоји. Угојен кунџ има врло мекано и кусно месо.

Кад у кавезу хранимо кунџе, ваља кавез држати чисто, више пута га чистити и од времена до времена дезинфицирати. За дезинфекцију је добра врела вода, врела цеђ а и свака друга текућина, која дезинфицира. Кавез треба чисто држати с тога, што и међу кунџима владају многе заразне болести а од њих се најпоузданије може бранити чистоћом. Заразну болест донесе обично кунџ из друге куће. С тога се нов кунџ не сме одмах пустити међу остале, него га десет до дванаест дана ваља одржати у засебном кавезу.

Има више врста кунџа. Некоје врсте дају добро и кусно месо. То су такозвани дебелици; такав је на пример белгијски и плаветни велики кунџ. Ти нарасту и до три и четири килограма. Има е такних кунџа, који имају тако скупоцену бунду, да перваз за једну зимску бунду вреди читаво мало имање.

Одрањивање кунџа даје својти угодна посла и красне разоноде и учи ју, да цени и ситну вредност.

Па нема замерке ни плодовитости кунџа а младета није тешко одрањивати. Главно је, да се држе чисто. Мати сама, без ичијег надзора, одрањује своја младета. Коти у свако доба године. Кад се упореди одрањи-

Најве кунџа са одрађивањем живине, нема сумње, да кунџи човеку задају куд и камо мање посла и бриге. Женка просечно окоти по седморо младих; буде их кад-кад и више, али више од седам не треба оставити под њом. Чим младета почну и сама узимати пићу, ваља их одвојити од матере.

У Будапешти има на Чилагхеђу Земаљски Савез оних, који запађују кунџе. Тај Савез бесплатно даје упутства сваком, ко се њему обрати.

Стање усева у Угарској.

Засејано је у свем пшенице 5.810,000, ражи 1.880,000, јечма 1.990,000 и зоби 1.840,000 кат. јутара. Суша, која је владала у већем делу земље све до задњих дана маја, умањила је изгледе жетве, које су постојале почетком тога месеца, па се зато у извештају при свакој врсти житарица вапије за кишом. Напокон је ова толико жељена киша концем маја обилато падала, па ће се — нема сумње — у новом извештају моћи констатирати опоравак житарица. Но унаточ томе што се истиче у задњем извештају, да су се првобитни изврени изгледи жетве местимце знатно погоршали, ипак су и у раздобљу од 24. до 27. маја још увек били изгледи нове жетве повољни.

Пшеница је стајала у 22 жупаније добро, у 6 жупанија средње добро, у 28 средње и у 7 слабо. Узмели се у обзир, да су оне жупаније, којима је стање добро, баш у крајевима, који се означају житницом Угарске и који су за пшеницу одлучни, онда је процена, што нам ју даје службени извештај, веома повољна, а сад има наде, како нагласисмо, да ће та процена након задњих киша бити још повољнија.

Рај је стајала у 19 жупанија добро, у 4 средње добро, у 32 средње и у 8 слабо. И ту је добро дошла киша, премда су развитку ражи местимце шкодили и црви.

Стање јечма било је у 19 жупаније добро, у 8 добро средње, у 29 средње, у 2 слабо средње и у 5 слабо.

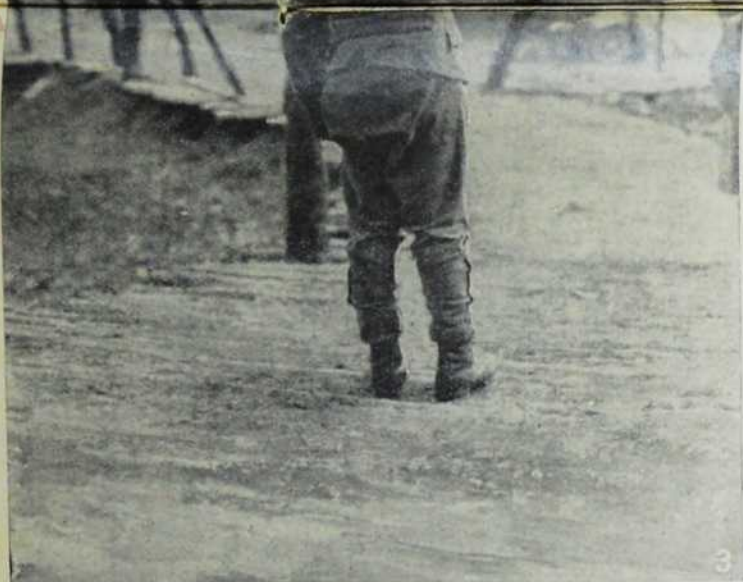
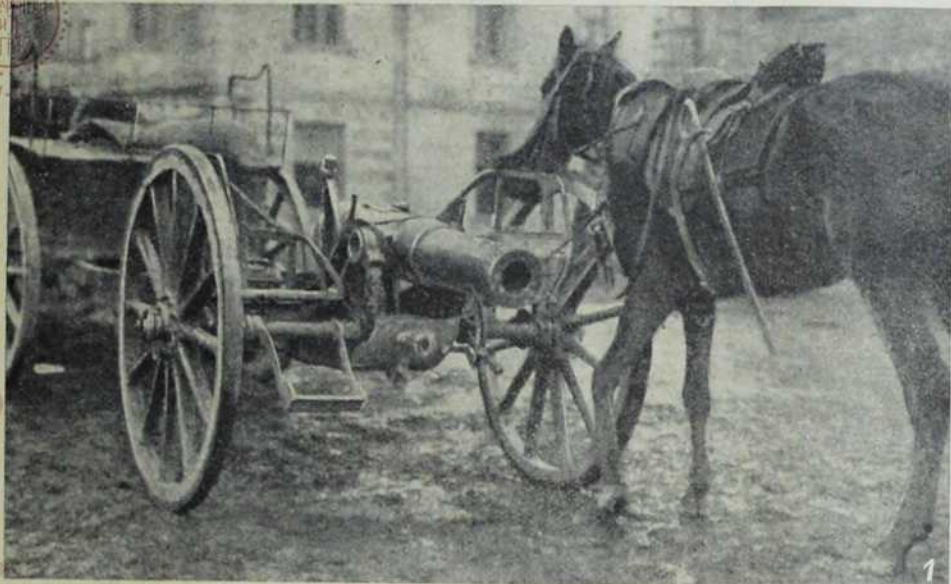
Напокон је зоб стајала у 18 жупанија добро, у 8 средње добро, у 22 средње, у 6 слабо средње и у 9 слабо. Њој је највише шкодила суша и хладноћа.

Кукуруз је услед суше већином заостао, те му је сада киша битно помогла, а исто вреди и за кромпир и за крмну репу.

Репица обећава добру средњу жетву.

Где је било иоле кише, поврће се лепо развило, иначе је заостало.

Од воћа су брескве трпеле услед мрза, те мало обећавају, док ће трешања, вишања и шљива бити обилато, много обећавају ораси, јабуке и крушке, само потоњима шкоде црви, којих уопће имаде обилато. Остало воће навешта добру средњу бербу.

1. Одмор. — 2. Батеријски заповедник. — 3. Милодари. — 4. Заклон тиролских ловаца за убојном линијом. 5. После битке. — 6. Кујнеки табор: смрзнуто месо секу сикирицом. — 7. Припрега таборског допа.

Са севернога ратишта.

Како би се могло наше воћарство унапредити? *

Написао: Стјепан Којдл — Пожега.

(Свршетак.)

Године 1899., када је у Виртембершкој била неродица на воћу, увезено је 8543 вагона јабука. Овамо је урачунано само оно воће, које је увезено изравно у вагонима, док мање пошиљке нису урачунане. Године 1901. увезено је у Виртембершку 5193 вагона јабука, а по вагону се плаћало попречно 1400 марака, што укупно износи 7.5 милијона марака, које је краљевина Виртембершка платила за воће иноземству. Воће, које се у Виртембершкој продају, у главном је такозвани Mostobst (воће за прављење воћног вина), док се столно воће мора уважати. У лошим годинама мора Виртембершка плаћати иноземству најмање 10 до 12 милијона марака за столно воће! И у добрим годинама мора Виртембершка воћа уважати, јер тамошњи народ врло много воћа троши за храну и за прављење воћног вина, због чега је крепак, марљив, истрајан и здрав, како сам се могао за време мога двогодишњег боравка у Виртембершкој лично осведочити.

* Извод из истоимените књижице поштованог писца, са његовом доволом.

Воћке не дају нам само свој сочни и здрави плод, већ се и дрво разног воћа може ваљано употребити, а то је такођер важно знати. Тако се на пример дрво ораха употребљава за градњу покућства, приредбу дрвених делова пушака итд. Кубични метар ораховог дрвета стоји око 100 круна.

Шљивино дрво употребљава се за прављење лула, чепова итд., а стоји по кубичном метру око 20 круна.

Јабучно дрво употребљава се такођер за покућство и друге потрепштине а кубични метар стоји око 30 круна.

Крушкино дрво употребљава се за прављење кутомера, цртала и слично, а стоји по кубичном метру око 60 круна.

Трешњино дрво употребљава се за покућство, те стоји кубични метар тога дрвета 40 до 50 круна.

И дрва другог воћа употребљава се у разне сврхе.

Напокон ваља знати, да рационална садња воћака односно унапређење воћарства врло повољно утиче и на климатске прилике крајева, где нема шума. Пренагло мењање температуре губи се постепено, садржај влаге у zraku повисује се, прелази се ублажују, врло повољно утиче на вегетацију других растиња те допринаша, да се становници угодно осећају. У пролеће очаравају воћни крајеви својим цветовима, а у јесени својим примамљивим плодовима.

Да се дакле узмогне доиста наше воћарство подићи, то јест да наше воћарство узмогне постати важан

НАЦИОНАЛНА
БИБЛИОТЕКА
СРБИЈЕ
БЕОГРАД

www.nb.rs

Са севернога ратишта : Одмена четâ на једној жељезничкој станици.

Фактор привреде у нашем народно-господарском животу, предлажем, да се оснује у свакој жупанији по један жупанијски воћни цешљњак, у којем ће се узгајати искључиво оне врсте дотичног воћа, које су пронађене као најприкладније за узгој и садњу у котарима, који припадају под дотичну жупанију.

Стручњаци, који би руководили узгој воћака у наведеним жупанијским воћним цешљњацима, имали би осим узгоја изабраних врста односног воћа правити и покусе са другим, новим врстама дотичног воћа, поучавати народ око узгоја, неге, прицељивања неприкладних врста, обирања, употребе, наковања и продавања продуцираног воћа, једном речи: напредним и истрајним радом настојати, да у сваком погледу подигну и унапреде воћарство у жупанији, за коју су опредељени.

† Никола Gaucher је рекао: «Свако, који настоји љубав за воћарство популаризовати, служи домовини и помаже бољку народа.»

Огледало светскога рата.

Зором дана трећега јуна јуначка војска наша — удружена са дичном војском баварском — ушла је у Пшемисл. Овај славни успех наш пренео је брзојав на муњевити крили

по најудаљенијим крајевима Угарске: да обрадује све оне, који верују у будућност своје миле отаџбине! То је победа која је пренерезила Русију, Француску, Енглеску и Италију. Горда и снагом својом поносита Русија не сме да призна овај пораз са којим је наша дична војска поразила Русију. Тада, када је Русија приморала глађу уморену војску нашу да јој преда Пшемисл, загурила је уши наших непријатеља: да је ето већ куцнуо самртни час Немачкој и Аустро-Угарској и да оне тек што нису се срозале. Градови наших непријатеља били су сјајно осветљени; руски цар ја радосно и победоносно улегао у Пшемисл; почели су у овај град, кога је савладала невоља, да сматрају за почетак својој победи.

А сада, када се огледало убојно оружје; сада, када је удружено топништво наше монархије и Немаца, могло да бије Пшемисл — руска снага је клонула, ми смо је потукли.

Вест о поразу руске војске врло је сневеселила цело пноземство. Русија је по влади својој одобрила новинама да доносе такве чланке којима се труде да утру пута скорашњем миру, а Француска и Енглеска, урешена губитцима у људима и у новцу, покреће све и све само да дигне неутралне државе против нас, но ове — видећи руске поразе — немају воље да се прикључе нашим непријатељима.

Енглеска признаје, од како је Италија заратила с нама, да ми пости-

зарамо још и веће успехе. Уз то се јављају у Италији још и унутарњи немири; талијанске резерviste не ће да иду у рат; кидају шине по железничким пругама те су заповедништва морала читаве чете да притворе.

Свако живи у нашој земљи увиђа: да ће наша бити и коначна победа! Тој се победи можемо сада још више надати, што — по Божјој милости — идемо у суерет доброј жетви, те ће наше раденике, који улегоше у рат, заменити наша слога и прегаоштво овде на дому — а зна се, да прегаоцу и Бог даје макове!

Похвално признање надвојводи Францу Салватору. Његово је Величанство управило на Њег. Висост надвојводу Франца Салватора ово превишње ручно писмо: Драги господине зете надвојводи Франце Салваторе! Као врховни надзорник добровољне здравствене неге и као заменик покровитеља «Црвеног крста», Ваше је Прејасност од почетка рата особитом иницијативом и одличним, сврхе свесним деловањем, неуморно делујући и служећи узором особито много извела. Ја то захвално признајем, те Вам изричем Моје похвално признање. Беч, 26. маја 1915. Фрања Јосиф с. р.

Генерал-пуковник. Његово Величанство краљ именовао је надвојводу Евгена генерал-пуковником и заповедником војске против Италије. Наслов «генерал-пуковник» није до сада у нашој војсци био обичајан. Његова Висост надвојвода Евген, генерал коњанинства био, је многогодишњи заповедник 14. војног збора и војни надзорник, а повукао се недавно.

Успех ратнога зајма. Дојакошњи други ратни зајам заноси управо три и по милијарде круна. Од тога долазе на аустријске земље око две и по милијарде, на Угарску и Хрватску једна милијарда.

Крштење на немачком двору. Сасвим у тишини и без икаквих свечаности обављено је у Берлину пре неки дан крштење најмлађе царева унучице, кћерке престолонаследникове. Уз цара и царицу те неке чланове берлинског двора били су присутни велики војвода и велика војвоткиња од Мекленбурга, војвода и војвоткиња од Брауншвајга и принцеса Олга од Кумберланда. Отац-престолонаследник није био присутан, јер као војсковођа мора боравити на ратишту.

Заветна литија. У предпрошлу недељу је у Будапешти одржана литија уз молитве за мир. Литију, у којој је учествовало до 140,000 људи, водио је кардинал кнез-примас др. Чернох, а присуствоваху јој Његова Висост надвојвода Јосиф Франц, те сви достојанственици и службени кругови.

Кнез Баћани — котарски лечник. Поседник имања Лудбег у Хрватској, те Керменд и Кепчењ у Угарској, кнез др. мед. Ладислав Баћани-Стратман уредио је на свом имању Кепчењ болницу за 70 војника, које лечи и опскрбљује на свој трошак, те сам изводи дневно по неколико операција. Досад је излечио 400 рањених и болесних војника. Осим тога кнез др. Баћани-Стратман врши службу котарског лечника, замењујући бесплатно др-а Криеха, који је као прич. војни лечник услед пада Шпемисаа заробљен. И ту службу врши кнез савесно.

Живеж у узорцима робе. Министар трговине, преузвишени г. барон Јован Харкањи, забранио је да поште примају и на бојишта отпремају онај живеж који је изложен квару. Овој забрани дало је то повода што се те пошиљке, понајвише јестива, за дуга путовања од 10—12 дана укваре те проузрокују прилепчиве болести.

Бакарна галица виноградарима. Министарство пољопривреде добавило је из Немачке десет хиљада метерценти бакарне галице, коју даје нашим виноградарима килограм по једну круну и шест филира, осим тога још и трошак за пошиљање. Кома треба

ове галице, нека се обрати на свога под-
жупана или у вароши на градоначелника.

Нови двокрунаши. Наша и аустријска
влада издаће договорно нове банке двокру-
нашке у лепшој изради.

Железничка несрећа у Енглеској.
Новије вести о железничкој несрећи у Кар-
лајсу у Енглеској, јављају ужасне потанкости
те је то заиста једна од највећих несрећа,
што их је железничка кроника убележила.
До сада је испод разрушених вагона изву-
чено 1200 тешко рањених и 164 лешине.

Последњи метак.

Испод изврнутих кола, којима се муниција
носи, једва се види глава Милана Жана,
војника, који је у последњем боју лако ра-
њен у ногу и овде под колима нашао себи
склоништа. Бledo лице његово казује вам
очито, да му задобивена рана и ако је лака,
причињава болове

На пољани све тамо до порушене ћуприје
на оближњој реци, лежао је силан рањеник.
Писка и јавк помешан са потмулом грмља-
вином топова, која је из далека долазила,
проламала је ваздух тако, да је зар и небу
тешко слушати и гледати грозне посљедице
малочас одржаног љутог и крвавог боја, те
се и оно зави у тмуре облаке.

Жан погледа још једном на све стране и
кад се увери, да нигде никог ни од час-
ника војничких ни од војника нема ту, а он
ослањајући се на пушку своју извуче се из
склоништа свога и упути се правце шуми,
што је лежала на противној страни од извр-
нутих кола. Једина му мисао беше: натраг,
спасавај се и склони се где на сигурно
место, док не прође овај страшни рат.

Ослањајући се на пушку своју журио је
Милан колико је више могао, заборављајући
и на бол, што му рана причињаваше и не

марећи што се спотиче о толике мртве вој-
нике, да само непажњен стигне до шуме. И
срећа га послужила! Ено га у шуми, где
изнемогао пада крај храста неког, ту зар да
се одмори и да даље створи план свога
бегства...

И смислио је овако: удариће преко кроз
шуму а не далеко од шуме је и башта ње-
гове куће родитељске. Ох, како ће се његови
обрадовати! При тој помисли слатко се на-
смеја и та мисао као да му нове снаге даде,
да пође даље; огледав ороз пушке своје, да
му је спреман. И где, он сад виде, да само
још један метак има а рмењак са осталим
метцима да је заборавио под коли. Натраг
се није смело, морао се задовољити, што и
тај један метак има. А сад само напред!

И Бог му поможе да до баште родитељ-
ске дође.

Сунце на заходу бацаше косо своје по-
следње зраке, кад се он јадник непажњен
увуче у родитељску башту и похита роди-
тељском прагу. Још њега да прекорачи и
спасен је! У дому родитељском наћи ће,
мисли он, и лека и склониште, те у бој не
ће више ићи.

Са тим мислима дође и до врата куће
своје, где му баш долазаше мати на сусрет.

— Мати, слатка мати, спасавај ме, скла-
њај ме, док ме потера стигла није! Ја не ћу
више у бој!

— Сине, зар си ти побегао?! Боже, шта
да чиним?!

— Сакриј ме, мати, сакриј!

На те речи истрчи и отац из собе и
запрепашћен запита Милана:

— Зар си ти побегао, изневерио заставу
своју, краља свога, отаџбину своју?!

— Ја сам рањен, оче!

— А кад се рана залечи...?

— Ја остајем овде, ја у бој више не
идем! а ти ћеш ме као отац сачувати, скло-
нити, док крвави рат не прође...

Још Милан ни довршио није, а у дво-
ришту се чуше коради неки, у којима он
јадник, познаде војничку стражу.

— Оче, ево потере, склањај ме!

— Зар издајницу отаџбине своје да закла-
њам? Не! — грмну отац.

У том и војничка стража рупи у кућу а Милан се са матером повуче у побочну собу, од куда ће, ако до невоље дође, кроз прозор па у башту и даље — кад ће вођа страже:

— Овде је сакривен ваш син!

— Мој син?! Зар мој син да се крије, зар мој син да изневери заставу своју, краља свога, отаџбину своју?!

— Не преваристе нас, ми знамо да је он овде! Покажите нам само собу, место, где се склонио.

— У жилама мога сина тече моја крв, и он није издајица, није бегунац! Ако је и учинио то, он ће знати, шта му ваља чинити, да опере своју погрешку и срамоту мојој седеој глави нанесену!

Милан је све ово могао чути из оближње собе и тек је отац завршио а из побочне собе чу се пуцањ пушке, коме следоваше врисак јадне жене.

Вођа страже полети у побочну собу и на своје запрепашћење виде војника где се на поду у својој крви ваља, а крај њега мати кука и косе чуца.

Вођа патроле прегледа рану, затим пушку, па ће рећи:

Ово му беше последњи метак у пушци.

— Последњим дакле метком спасао је он ипак част моје куће и своје. Бог да га прости! — мирно одговори отац.

Стражи војничкој не остаде ништа више, већ да оде својој команди и ову извести о догађају.

«С. В.»

У Кумани, 1915.

С. А. М. парох.

Састанци за нашу потпорну благајницу.
Врло нагло расте број оних, који су похитали да осигурају себе и своју породицу код радничке потпорне благајнице. По свима крајевима у земљи држе се састанци, на којима се држе поучна предавања о користима потпорне благајнице и тим приликама се уписују за чланове врло многи, који мисле и на сутра, на своју будућност.

Мађарска Газдинска Задруга
образује бесплатно сеоске задруге, газдинске кругове и арендашка друштва и даје бесплатна савета у свима задругарским пословима. Земљоделцима даје бесплатна упутства при куповању земље, те држи исказ земаља, продаваца и купаца. Ко је рад земље да купи или да прода, нека ту своју намеру јави Мађарској Газдинској Задрузи. Адреса је ова: Budapest, IX., Ullői-út 25. szám.

Одговорни уредник: ЧИКА-СТЕВА.

О Г Л А С И.

Огласи се примају у наклади

ЊИВЕ

Budapest, IV., Egyetem-u. 4.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Преплатна је цена недељном, илустрованом, ратарском листу Њиви само 3 круне годишње. Поред ове малене претплатне цене добивају наши поштовани претплатници календар на дар, као божићни поклон Њивин — читаоцима.

Кад смо пре седамнаест година основали ратарски недељни лист Њиву нагласили смо: да смо ради да листом овим по јефтину цену уносимо у српску ратарску кућу здраву и корисну поуку, да забавним начином поучавамо српскога ратара корисноме знању и умењу — зарад његова свестрана напретка а у времену, у коме се свако живи отима да напредује. — Прелистајте нашу Њиву од године 1898. па до данас, па ћете се уверити из сваког ретка: да смо се поштено трудили, да се приближимо циљу, који смо истакли. Велики и неочекивани одзив, којег је стекао лист наш међу српским ратарима за ових седамнаест година излажења свога ободрава нас, да прионемо из све снаге и даље: да наша Њива буде из дана у дан све боља и лепша, а тиме српскоме ратару милија. — У то име излазиће Њива и од сада са овим подесним насловом сваке недеље једанпут, на целом табаку овако лепе глатке артије, урешена лепим и одабраним сликама и доносиће у свакоме броју: поуке из пољоделства, воћарства и из сваке друге гране кориснога рада; учиће ратаре пчеларењу, гајењу стоке и пернате живине; извештаваће га о новостима у народу и држави, називаће му шта бива по свету; саопштаваће му земаљске и државне законе и уредбе; поучаваће га у разним важнијим грађанским пословима; одговараће на његова питања и упутиће га како да се помогне у својој нужди и потреби. — Овако лепо урешен, јефтин, забавно-поучни, недељни лист као што је наш лист Њива, — снажиће Србина ратара у борби живота за његов опстанак и напредак. У то име молимо све Србе ратаре који радо читају и читањем се пријатно забављају и поучавају: да се претплате на Њиву одмах од првих бројева, а ми ћемо им лист слати тачно и уредно. Лист је наш јефтинији и од погачица, зато га нико не може добити на вересију. — Претплата се шиље на адресу:

A Nyiva kiadóhivatalának Budapest, IV., Egyetem-utca 4.